

Θυρανοίξια της Ι.Μ. Ταξιαρχών Τσούκας και παράδοση του έργου, παρουσία της Υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστοριάς](#)

Την Παρασκευή 6 Σεπτεμβρίου, εορτή του εν Χωναίς θαύματος του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, πραγματοποιήθηκε η επίσημη τελετή παράδοσης της Ιεράς Μονής Παμμεγίστων Ταξιαρχών Τσούκας Καστοριάς, με την παρουσία της αξιότιμης Υπουργού Πολιτισμού κ. Λίνας Μενδώνης.

Την Υπουργό υποδέχθηκαν ο Ποιμενάρχης κ. Καλλίνικος και οι Αρχές του τόπου.

Στην συνέχεια τελέσθηκαν τα Θυρανοίξια του ανακαινισμένου Ιερού Ναού της

Ζωοδόχου Πηγής (Καθολικού της διαλελυμένης Ιεράς Μονής) από τον Σεβ. Μητροπολίτη Καστορίας κ. Καλλίνικο και τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Αριανζού κ. Βαρθολομαίο, ο οποίος βρίσκεται για λίγες ημέρες στην γενέτειρά του Καστοριά.

Μετά τον αγιασμό έμπροσθεν της κεντρικής εισόδου του Ναού, ακολούθησε η πλύση και η ένδυση της Αγίας Τραπέζης.

Στο τέλος της ιεράς Ακολουθίας, η κ. Υπουργός άναψε συμβολικά το κανδήλι στην εικόνα της Κυρίας Θεοτόκου.

Παρόντες στην τελετή ήταν: η Βουλευτής Καστορίας κ. Μαρία Αντωνίου, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας κ. Γεώργιος Αμανατίδης, ο Αντιπεριφερειάρχης κ. Δημήτριος Σαββόπουλος, η Έφορος της Εφορίας Αρχαιοτήτων κ. Ανδρομάχη Σκρέκα, ο Αντιδήμαρχος Νεστορίου κ. Αργύριος Κεραμάρης, καθώς επίσης υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Πολιτισμού, της Εφορείας Αρχαιοτήτων και εκπρόσωποι των τοπικών φορέων και συλλόγων.

Καστοριά, η Βυζαντινή Αρχόντισσα

Στον λόγο του ο Σεβ. Μητροπολίτης είπε:

«Σήμερα, που εορτάζουμε το εν Χώναις θαύμα του Ταξιάρχου Μιχαήλ, τελέσαμε, μαζί με τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Αριανζού κ. Βαρθολομαίο, που υπηρετεί την Ορθοδοξία και την Πατρίδα στην Γερμανία και είναι Καστοριανός την καταγωγή, τελέσαμε τα Θυρανοίξια του Ιερού Ναού Ζωοδόχου Πηγής, της Ιεράς Μονής

Ταξιαρχών Τσούκας.

Μιάς Ιεράς Μονής που χαρακτηρίζεται από πολλούς και ως τα Μετέωρα της Δυτικής Μακεδονίας, λόγω του φυσικού κάλλους της περιοχής, με τα απόκρημνα βράχια και τον καταρράκτη που σμιλεύει τα παρόμοια με τα Μετέωρα ιζηματογενή πετρώματα.

Η Ιερά Μονή ιδρύθηκε τον 13ο αιώνα, τότε που η Ελληνορωμαϊκή Χριστιανική Αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης Κωνσταντινουπόλεως, ενώ δεχόταν ανηλεείς επιθέσεις από τους βαρβάρους, Οθωμανούς, Φράγκους και άλλους, φώτιζε τον κόσμο με τον πολιτισμό της. Η ιστοριογραφία των εχθρικών προς την Ελληνορωμαϊκή αυτο-κρα--τορία βασιλείων πα-ρου-σιάζει διαστρεβλωμένη την ιστορία της.

Όμως τα θαυμαστά μνημεία της, μεταξύ των οποίων Ναοί, όπως η Αγια-Σοφιά στην Πόλη, ο Άγιος Δημήτριος στην Θεσσαλονίκη, οι μικρότεροι Ναοί της Καστοριάς, οι Μονές της Χώρας, του Δαφνίου, του Οσίου Λουκά, των Μετεώρων, οι μοναδικής ομορφιάς και εσωτερικής λαμπρότητας εικόνες και τοιχογραφίες, η εκκλησιαστική μουσική, τα άλλα πολιτιστικά μνημεία και μάλιστα η μοναδική θεολογία, δογματική και φιλοκαλική που αναπτύχθηκε στα σπλάγχνα της αυτοκρατορίας, διαψεύδουν την αρνητική προ-πα-γάνδα και αναδεικνύουν την λαμπρότητα του πολιτισμού των προγόνων μας.

Ιδιαίτερως στην Καστοριά και την Επαρχία της διασώζονται πολλά μνημεία του ενδόξου Ελληνορωμαϊκού χριστιανικού πολι-τισμού, του λεγομένου Βυζαντινού, με

την απα-ραίτητη υποση-μείω-ση ότι ο όρος Βυζάντιο είναι δοτός και λανθα-σμένος νεολογισμός. Είναι τόσα τα μνημεία της Καστοριάς, που έχει ειπωθεί ότι και αν χάνονταν όλα τα υπόλοιπα μνημεία της αυτοκρατορίας της Κωνσταντινούπολης, θα μπορούσαμε να αποκτήσουμε πλήρη εικόνα για αυτή, μόνο από την Καστοριά. Γι' αυτό και η Καστοριά ονομάζεται Βυζαντινή Αρχόντισσα.

Ερήμωση της Επαρχίας

Ένα από αυτά τα μνημεία είναι και η Ιερά Μονή της Τσούκας. Αν και ταλαιπωρήθηκε και καταστράφηκε πολλές φορές, για να ανακαινισθεί επίσης πολλές φορές. Τα θεμέλιά της παραπέμπουν στον 13ο αιώνα, ενώ ο πολιτισμός που την δημιούργησε παραμένει ζωντανός μέχρι σήμερα. Το έτος 1875 ανακαινίσθηκε το Καθολικό της Ιεράς Μονής, και το έτος 1923 κτίσθηκε ο Ναός της Ζωοδόχου Πηγής που σήμερα τελέσαμε τα Θυρανοίξια του. Και στο μέλλον, αφού αποκατα-σταθεί διακοσμητικά και λειτουργικά θα τελεσθούν και τα εγκαίνιά του. Το έργο θα συνεχισθεί, απ' ο,τι γνωρίζω, και με την αποπε-ράτωση της ανακαίνισης της Ιεράς Μονής και του Καθολικού της.

Το έργο αυτό, όπως και όλα τα έργα αναστήλωσης και ανακαίνισης των μνημείων της λεγομένης Βυζαντινής περιόδου είναι σημαντικά και απαραί-τητα. Και αυτό, για λόγους πολιτιστικούς, ιστορικούς, εθνικούς, κοινωνικούς, αναπτυξιακούς.

Οι Ναοί αυτοί είναι συγχρόνως και μνημεία και λειτουργούντες χώροι λατρείας. Αποτελούν τους μάρτυρες της ιστορίας του τόπου και μάρτυρες ενός ζωντανού πολιτισμού. Στηρίζουν τον λαό παρακλητικά, πνευματικά, ψυχολογικά. Συγχρόνως στηρίζουν, και μπορούν να στηρίξουν σε μεγαλύτερο ακόμη βαθμό, την τοπική οικονομία.

Υπογραμμίζω δε το γεγονός ότι, όταν η Επαρχία μας ήταν ζωντανή και τα χωριά γεμάτα λαό, τότε και η τοπική Εκκλησία μπορούσε με εράνους και με τα δικά της μέσα και με προσωπική εργασία κληρικών και λαϊκών να ανεγείρει Ναούς και Μονές, να τις επεκτείνει και να τις συντηρεί. Σήμερα η δυνατότητα αυτή έχει εκλείψει, αφού οι διάφορες πολιτικές και ο σύγχρονος τρόπος ζωής ερήμωσε την Επαρχία, και η υποχρέωση της διάσωσης των μνημείων αυτών βαρύνει πλέον την Πολιτεία.

Γι' αυτό και θέλω να ευχαριστήσω το Υπουργείο Πολιτισμού, προσωπικά την Υπουργό κ. Λίνα Μενδώνη, την Έφορο Αρχαιο-τήτων κ. Ανδρομάχη Σκρέκα, τον Δήμο Νεστορίου και κάθε άλλον παράγοντα που βοήθησε στην παράδοση του Ιερού Ναού της Ζωοδόχου Πηγής στην λατρεία.

Ανάγκη συνέχισης του έργου των αναστηλώσεων

κ. Υπουργέ

Δεν σας γνωρίζω προσωπικά, αλλά γνωρίζω εξ ακοής το σπουδαίο έργο που επιτελείτε στο Υπουργείο του Πολιτισμού της Πατρίδας μας. Μέρος του έργου αυτού είναι το μεγάλο πρόγραμμα αναστηλώσεων και αναδείξεων μνημείων σε όλη την Ελλάδα.

Γνωρίζω, επίσης, ότι σας έχουν ευχαριστήσει ιδιαιτέρως τα παλαί-φατα Πατριαρχεία μας για την προσφορά σας σε τόπους Αγίους.

Σας ευχαριστώ και σας συγχαίρω, εσάς και τους συνεργάτες σας. Στην Καστοριά έχετε πολλή δουλειά να κάνετε. Πολλούς θησαυρούς ακόμη να αναδείξετε. Τα έργα πολιτισμού στην Καστοριά και την Επαρχία της, η οποία ερημώνει, όπως μπορείτε να διαπιστώσετε, ωφε-λούν πολλαπλώς την Πατρίδα μας. Γι' αυτό και πολλά Υπουργεία θα πρέπει να σας ευχαριστήσουν και να βοηθήσουν στην προοπτική αυτή. Για παράδειγμα, τα Υπουργεία Τουρισμού, Ανάπτυξης, Εργα-σίας, Οικο-γένειας, Εξωτερικών και Εσωτερικών.

Δεν είναι σχήμα λόγου αυτό που λέω, αλλά η πραγματικότητα, την οποία διαπιστώνω, ως Μητροπολίτης της περιοχής αυτής. Διαπιστώνω, δηλαδή, την μεγάλη ανάγκη αναστήλωσης, ανάδει-ξης και προβολής των λεγομένων «Βυζαντινών» μνημείων της Καστοριάς, καθώς και την πολλαπλή ωφέλεια της

Επαρχίας όταν πραγματοποιούνται τέτοιες αναστηλώσεις.

Σήμερα μας παραδώσατε ένα έργο του Υπουργείου σας. Κανονικά, θα έπρεπε να «κόψετε κορδέλα». Όμως δεν κόψατε κορδέλα. Αλλά ανάψατε συμβολικά το κανδήλι της Παναγίας. Γιατί παραδώσατε Ναό σε λατρεία, στους προσκυνητές και στους επισκέπτες.

Σας εύχομαι, κ. Υπουργέ, πολλά κανδήλια να ανάψετε, σε όλη την Επικράτεια, και ιδιαιτέρως στην Καστοριά μας.

Ως ευπαρέστητε, κ. Υπουργέ!

Και όπως λέγει ο λαός, «και σε άλλα με υγεία»!

Σας ευχαριστούμε!

Και παρακαλώ να δεχθείτε την εικόνα του Αγίου Καλλινίκου, του Αγίου μου, να σας ευλογεί.»

Ξενάγηση στους χώρους της Μονής

Στην συνέχεια έλαβε τον λόγο η Υπουργός κ. Μενδώνη, η οποία εξέφρασε την

ικανοποίησή της για την τελική παράδοση του μνημείου, μιάς και είναι πάντοτε μεγάλη χαρά για το Υπουργείο και την Αρχαιολογική Υπηρεσία η παράδοση ενός έργου.

Η Ιερά Μονή Τσούκας θεωρείται μια σημαντική ιστορική ψηφίδα της περιοχής αυτής που παραμένει ενεργή και η τοπική κοινωνία το έχει αγκαλιάσει. Αυτός ήταν και ο βασικός λόγος πού επιλέχθηκε να υλοποιηθεί.

Ευχαρίστησε τον Σεβασμιώτατο και την Ιερά Μητρόπολη, καθώς και την κ. Ανδρομάχη Σκρέκα με την Εφορία Αρχαιοτήτων Καστοριάς, για την στενή συνεργασία τους, την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και όλες τις υπηρεσίες που συνεργάστηκαν για το τελικό αποτέλεσμα.

Ακολούθως, τον λόγο έλαβε η κ. Ανδρομάχη Σκρέκα όπου έκανε μία σύντομη αναφορά στον τρόπο της αναστηλωτικής εργασίας στον Ναό και στα ευρήματα.

Τέλος ο Σεβασμιώτατος, η Υπουργός και οι επίσημοι ξεναγήθηκαν στους χώρους όπου βρίσκονταν τα κελιά της Μονής, στο Καθολικό των Ταξιαρχών, που χρήζει επίσης αναστήλωσης, και θαύμασαν το ασκηταριό, ανάμεσα στους υψηλούς βράχους και την πανοραμική θέα.

Η διαλελυμένη Ιερά Μονή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Τσούκας, βρίσκεται 22 χλμ από το κέντρο της Καστοριάς, ενώ η ίδρυση ανάγεται στα τέλη του 13ου αιώνα. Το καθολικό ανηγέρθη το 1923 και είναι αφιερωμένο στην Ζωοδόχο Πηγή.

Να σημειωθεί ότι η ιστορική Ιερά Μονή αποτέλεσε καταφύγιο σε δύσκολες περιόδους, όπως την Οθωμανική κυριαρχία, τον Μακεδονικό Αγώνα, τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την Κατοχή.

Οι εργασίες αποκατάστασης και ανάδειξης με τίτλο «Αποκατάσταση Μονής Τσούκας και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου» ξεκίνησαν τον Ιούλιο του 2020 και ολοκληρώθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2023. Την επίβλεψη του έργου είχε η Εφορία Αρχαιοτήτων Καστοριάς, υπό την καθοδήγηση της προισταμένης κ. Ανδρομάχης Σκρέκα.

[ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη στην Ιερά Μονή Παναγίας Μαυριωτίσσης Καστοριάς](#)

Φωτογραφίες από τα Θυρανοίξια:

Φωτογραφίες από την Ιερά Μονή:

© Γραφείο Τύπου Ι.Μ.Κ